

Písňě: 136 (1-3. 20-23), 608, 489.

1. čtení: Zj 21, 1-4. 22, 3-5

3. čtení (poslání): 1J 4, 19-21

2. čtení (základ kázání): Mt 5, 8

Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha.

V tomto v pořadí šestém blahoslavenství Ježíš promluvil o srdci. To slovo užíváme i my ve své řeči, a to většinou obrazně. Něco máme na srdci, srdečně pozdravujeme, co je poctivé, to bývá od srdce, někdy se srdce svírá bolestí nebo úzkostí, ale srdečně se můžeme radovat. Co je spojeno se srdcem je citové, prožívané nějak niterně.

Také v Bibli je psáno o srdci často. Pána Boha máme milovat celým srdcem, z celého srdce mu sloužit. Hospodinův zákon máme mít napsaný v srdci a v srdci se máme Bohu otvírat.

Pro nás je srdce běžně sídlem citu, ale v Písmu se srdcem lidé rozhodují. Srdce označuje vůli, rozum, dokonce i sílu. Srdcem biblický člověk vnímal, v srdci rozvažoval, rozhodoval se a ze srdce pak také jednal. V srdci se mohl odehrávat vnitřní boj. Tam se rozhoduje o důležitých věcech, také o životě a smrti. Snad bychom dnes (jak jsme zvyklí) mohli mluvit o vnitřním člověku, vlastním já apod.

O takovém srdci – centru vnitřního člověka, mluvil Ježíš k učedníkům a ostatním posluchačům na hoře. Mluvil o čistém srdci. Měli ti posluchači čisté srdce? Sotva, byli to asi obyčejní průměrní lidé, schopní někdy dobrého, jindy zlého. Tak jako lidé před nimi a po nich, tak jako lidé dnes a tady.

Když v Písmu čteme o srdci, je to často prosba k Bohu o čisté srdce, nebo Boží výzva lidem, aby svá srdce očistili, případně výtka, že mají srdce kamenné. Čisté srdce je neporušené, plně oddané Bohu, bez pochybnosti a nedobrého úmyslu. Srdce dokonalé. Kdo takové může mít?

Ale Ježíš o takových lidech mluví: „*Blaze těm, kdo mají čisté srdce,...*“ Mohou tedy takoví lidé být, když je Pán blahoslaví. A nejen to, dal jim neslýchané zaslíbení: „*...neboť oni uzří Boha*“. To slyšeli lidé, kteří jistě zcela čistá srdce neměli a v lepším případě si toho byli vědomi. I ti, kdo se nezašpiní skutečnými zločiny, nějakou kriminální činností, nejsou čistí před Bohem, protože jen plná a bezpodmínečná láska k němu samému i k druhým lidem před Bohem obstojí.

Podle zkušenosti zaznamenané v textech Starého zákona, ale také ze zkušenosti lidí našeho věku a jistě i naší vlastní takového bezchybného přístupu k Bohu i k lidem není schopen nikdo. Však také nikde není psáno, že by někdo viděl Boha. Kdybychom u takové zkušenosti a svědectví Písma měli zůstat, bylo by to blahoslavenství zbytečné, protože by se nemělo koho týkat. Ale když Pán vyslovil blahoslavenství, tak k nim také posluchače zval.

Jak mohl Ježíš vyslovit něco tak neslýchaného, že jeho posluchači mohou mít čisté srdce a že budou vidět Boha? Na těch lidech nebylo nic mimořádného, nepodali žádný vynikající duchovní a mravní výkon. Není důvod si o nich myslet, že byli v tom smyslu dokonalejší než my.

Ježíš svým výrokem nehodnotí své posluchače, jejich mravní úroveň. Neprohlašuje nikoho blahoslaveným proto, že by plnil všechny příkazy a zákazy zákona, že by byl bezchybný v mravní správnosti všeho svého jednání. Ale vyhlašuje milost.

Pán Ježíš zvěstoval Boží království, to je nová skutečnost, do níž mají přístup všichni příchozí. Ne pro zásluhu, ale pro Boží lásku. Tou do pravidel zákona a odplaty vstupuje odpuštění a přijetí bez podmínek, pouze z milosti. Srdce člověka může očistit Pán a pak bude skutečně čisté.

Ti lidé tehdy asi věděli, že sami ze sebe čistí nejsou, a přeci za Ježíšem přišli. Nezlomili nad sebou hůl, ale přišli se vším co je tížilo a špinilo za Ježíšem. Chtěli slyšet, co jim poví, věřili, že jim to bude k dobru. Stejně tak to můžeme dělat i my, svým slovem mluví i k nám, také my jsme zváni k blahoslavenství.

Jsme lidé nedokonalí, ale máme naději. Zde na zemi jsme přemáháni hříchem, děláme lecos, co ve skutečnosti dělat nechceme. Jsme tak vzdáleni od Boha, ale ta propast byla překlenuta z druhé strany. Pán nám přichází naproti, ba ještě víc – až k nám. Jsme v bezpečí u toho, který vyhledává ztracené a zve do svého království. Tam, v jeho plnosti uvidíme Boha takového jaký je, a to beze strachu. Tam bude v plnosti naplněn slib blahoslavenství přidaný navíc ještě k tomu, že naše srdce je očišťováno bez zásluhy jen pouhou milostí.

Ale tak, jako už zde můžeme částečně, jako v závdavku okoušet Boží království, tak můžeme už nyní vídat Boží tvář. Ne v plnosti jeho vlastní podoby, ta je nepředstavitelná. Ale v našich bližních. V lidech, kteří jsou kolem nás se můžeme potkávat s Pánem už teď. Vždyť sám řekl: „*Cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mě jste učinili*“. Boží království je tedy blízko, i když to není na první pohled patrné. (Ale co je skutečně důležité, to není viditelné očima, ale srdcem – řekla Exupériho liška Malému princovi.) A čistota srdce, tedy vůle milovat, otvírá oči k vidění Boha. Zatím v druhých lidech, potom tváří v tvář.

Pane, dávej čistotu našemu chtění a jednání, otvírej nám zrak, ať vidíme správně.

Amen